

Lunds universitet

Språk- och litteraturcentrum

Kurs: Kinesiska Kandidatkurs (KINK11)

Handledare: Michael Schoenhals

VT 2014

LUNDS
UNIVERSITET

Förändringen från arbetskraftsemigration till investeringsmigration

从劳工移民到投资移民的改变

En studie om den kinesiska emigrationens utveckling från mitten av 1800-talet
fram tills idag

Monica Yip

Sammanfattning

Kinas emigration idag utgörs framför allt av förmögna kineser som investeringsemigrerar. Detta är ett emigrationsfenomen som är väldigt annorlunda i förhållande till de kineserna som emigrerade som arbetskraft förr. Den här uppsatsen studerar hur den kinesiska emigrationen utvecklades från arbetskraftsemigration, som påbörjades under mitten av 1800-talet, fram tills dagens investeringsemigration. Studien fokuserar på att studera bakgrunden och de utlösande faktorerna till den gamla migrationsvågen (1840-1949), den nya migrationsvågen (1978-) samt dagens emigration från Kina, för att sedan finna kopplingar mellan dessa. Studien visar att emigranternas motiv till emigration har en stark anknytning till de olika politiska och ekonomiska omständigheterna som Kina befinner sig i samt hur folket upplever sina livsvillkor. Eftersom emigration är ett globalt fenomen är det beroende av ett samspel mellan internationella och inhemska faktorer.

摘要

当前从中国出国移民的人们主要是一些透过投资移民的中国富豪，这个移民现象跟以前的劳工移民很不一样。本论文研究的是中国的对外移民如何从十九世纪中期的劳工移民发展到当今的投资移民。研究主要是看旧移民潮，新移民潮，与当今移民情况的背景与背后引发的因素，借以了解当中相连的因素。结论指出，移民者的移民动机与所在国的政治经济环境与移民者在所在国所历经的生活环境有较大的关联。由于出国移民是一个国际的现象，它是国内外各种因素相互作用的结果。

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	4
1.1. Frågeställning & syfte.....	4
1.2. Metod.....	5
1.3. Teori.....	5
1.4. Disposition.....	7
2. Gamla migrationsvågen (1840-1949).....	8
2.1. Internationella incitament.....	8
2.2. Den inhemska oron.....	9
2.3. Gamla migrationsvågens migranter.....	11
3. Emigration från Kina efter 1949.....	14
4. Nya migrationsvågen (1978 -).....	15
4.1. Kinas uppöppnande.....	15
4.2. Globalisering.....	16
4.3. Nya migrationsvågens migranter.....	18
5. Kinas emigration idag.....	20
6. Analys.....	22
7. Slutsats.....	25
8. Referenser.....	26

1. Inledning

Med kinesiskt påbrå född och uppväxten inom ett svenskt ramverk där föräldrars kinarestaurang och tvåspråkighet har varit mina främsta attribut, har jag sedan tidig ålder ansett mig vara extraordinär jämfört med mina svenska klasskamrater. Jag är trots allt både svensk och kinesisk samtidigt. Detta var min personliga stolthet, ända tills dagen då jag insåg att antalet utlandsfödda kineser med nästintill identisk bakgrund existerade i hur stora mängder som helst runt omkring i hela världen.

Fram till år 2012 beräknades antalet utlandskineser överstigit 40 miljoner.¹ När det talas om ”kineser” syftar man kanske först och främst på invånarna i Folkrepubliken Kina, och utlandskineserna hamnar då lite grann i skymundan. För de infödda kineserna som lever och är bosatta i Kina anses kanske utlandskineserna inte vara ”riktiga” kineser, men väl i utlandet där kineserna bosätter sig betraktas de nog som inget annat än just ”kineser”. Dock är inte diskussionen kring vilka som är kineser eller ej något som jag ämnar att fokusera på i denna uppsats, utan jag intresserar mig snarare för orsaken och bakgrunden till varför kineser flyttar utomlands.

Jag har alltid fascinerats av att kunna få syn på kinarestauranger runt omkring i världens alla hörn, vilket för mig symboliserar kineser som bosatt sig och funnit ett sätt att försörja sig utanför Kina. Men på senare år har bilden av den kinesiska emigranten förvandlats från den obildade kocken framför woken som försöker försörja sig, till en välbärgad och bildad affärsherre som söker sig till utlandet för att investera. En enkel internetsökning på ”kinesisk emigration” idag leder snabbt till det omdiskuterade fenomenet kring välbärgade kineser som emigrerar genom att investera i utlandet (中国富豪投资移民) (Zhongguo fuhao touziyimin). Vad beror detta på egentligen? Hur kommer det sig att den kinesiska emigrationen har utvecklats till den det ser ut idag?

1.1 Frågeställning och syfte

Uppsatsen utgår ifrån frågeställningen, hur den kinesiska emigrationen från fastlandskina har utvecklats från arbetskraftsemigration till investeringsemigration (emigrera genom att investera), och vad är bakgrunden till detta? Detta kommer att studeras genom att följa den kinesiska emigrationens, framför allt från fastlandskina, utveckling från mitten av 1800-talet då den omfattande arbetskraftsemigrationen påbörjades fram tills dagens emigrationssituation som främst präglas av investeringsemigration. Genom att lyfta fram faktorer som har drivit och format emigrationsvågorna från Kina utifrån en viss historisk kontext, ämnar jag att skapa en inblick i hur emigranternas förutsättningar påverkats i takt med Kinas politiska och ekonomiska utveckling. Då studien avgränsas till emigrationen från fastlandskina ligger fokuset på att studera de politiska och ekonomiska omständigheterna som fastlandskina

---

¹Overseas Community Affairs Council, Republic China (Taiwan), *Overseas Chinese Population Distribution* www.ocac.gov.tw, [hämtat 22 maj 2014].

befinner sig i under den angivna tidsperioden. Således läggs mindre fokus på emigrationen från Taiwan, Hongkong och Macau.

1.2 Metod

För att kunna avgränsa studien samt att följa den kinesiska emigrationens utveckling i takt med betydande politiska och ekonomiska skiften i Kina, väljer jag att studera landets emigration utifrån en historisk kontext som innefattar två väsentliga emigrationsvågor. Dessa består av migrationsvågen som inleds 1840 i takt med det första opiumkriget då Kina tvingas öppna portarna till den globala marknaden och avslutas med Maos övertagande 1949, samt migrationsvågen som påbörjades efter Kinas uppöppnande 1978. Dessa två migrationsperioder kommer att i uppsatsen benämnas den gamla migrationsvågen (1840-1949) respektive den nya migrationsvågen (1978-). Dessa avslutas sedan med en fördjupning i ett nutida emigrationsfenomen som karaktäriserar emigrationen från Kina idag.

Frågeställningen kommer således att framför allt studeras utifrån tre tidsramar:

- Gamla migrationsvågen (1840-1949)
- Nya migrationsvågen (1978-)
- Emigrationen från Kina idag

Uppsatsen består av en textstudie baserad på sekundärdata. Jag använder mig av både kinesisk och internationell litteratur kring Kinas historia för att kunna få en heltäckande bild av de politiska och ekonomiska förändringar och omständigheter, som landet befinner sig i under de två migrationsvågorna. Detta för att i sin tur kunna se och göra en anknytning till migranternas bakgrund samt motiv till emigration. Genom att finna kopplingar mellan de olika migrationsperioderna och existerande migrationsteori, ämnar jag att försöka ge svar på orsaken till den förändring som har uppstått hos de kinesiska emigranterna och den kinesiska emigrationen. De existerande teorier kring migration används som tolkningsverktyg i syfte att förstå studiens migrationsfenomen bättre. För att kunna få en bild av dagens emigrationssituation i Kina vänder jag även mig till nutida artiklar och reportage för att fånga in den aktuella debatten och det nutida perspektivet.

1.3 Teori

Det finns ett antal olika teorier som försöker förklara migrationens process och dess drivande faktorer. Till de tidigare och mer traditionella migrationsteorierna hör de neoklassiska teorierna som grundar sig på ett samhällsekoniskt synsätt, och ser migrationen som ett resultat av marknadens utbud och efterfrågan.² Detta perspektiv menar att migrationens

---

² Victor Piché, "Contemporary Migration Theories as Reflected in their Founding Texts", *Population (16342941)*, Vol. 68, Nr. 1, 2013, s.142;145; Hein de Haas, *Migration and development: A theoretical perspective*, Oxford: International Migration Institute, University of Oxford, 2008, s.4.

rörelse drivs av marknadens utbud och efterfrågan av exempelvis arbetskraft, vilket innebär att arbetare eller migranter flyttar från lågavlönade områden som har ett överflöd av arbetskraft, till områden som har brist på eller större efterfrågan på arbetskraft.³ På en mer individuell nivå innebär detta att individer dras till platser där de kan erhålla en optimal nytta eller lönsamhet på sina resurser, vilket kan vara att migranter flyttar till platser där de får högst lön.⁴ Migration ses på så sätt som en investering av humankapital som har sina kostnader och uppoftningar, men också sin avkastning i form av exempelvis en högre lön och i sin tur en bättre livskvalitet.⁵ Således kan migrationen bidra till att skapa en balans på marknaden och på lång sikt bör alltså incitamenten till migration upphöra.⁶ Detta förutsätter att alla migranter är rationella aktörer på marknaden och att de har tillgång till all information om marknaden och kan förflytta sig fritt mellan olika platser, vilket inte är helt realistiskt.⁷ De neoklassiska teorierna tar inte hänsyn till vissa strukturella förutsättningar som är avgörande för huruvida emigrationen kan genomföras eller ej, exempelvis internationella lagstiftningar som kan skapa restriktioner för emigration. Dessa strukturella begränsningar medför att individer inte alltid har en fri valmöjlighet till att emigrera, vilket på så sätt förevisar en viss bristfällighet i teorins resonemang.⁸

Den geografiska och demografiska push-pull modellen är en annan dominerande modell inom migrationslitteraturen.⁹ Modellen förklarar migration genom att identifiera faktorer som uppmuntrar till (pull) respektive avskräcker från (push) migration. Till skillnad från de neoklassiska teorierna tar denna modell hänsyn till flera möjliga faktorer, alltifrån från demografiska förhållanden till sociala system, som kan vara avgörande vid beslutet till migration för individer, och utgår inte bara ifrån de samhällsekonomiska aspekterna.¹⁰ Dock är bristen med denna modell att den uppfattas som alltför generell då det som betraktas som en pull-faktor för den ena individen kan betraktas som en push-faktor för den andre.¹¹ Således kan det med denna modell vara svårt att komma till en slutsats om vilka faktorer som är mer dominerande vid beslutet till migration.

Något som push-pull modellen inte tar hänsyn till är också hur individer relaterar till sin omvärld och kan fatta beslut utifrån dessa omständigheter.¹² Detta är något som Zelinskys modell för "Mobility transition" lyfter fram och identifierar migration som en del av en större utvecklingsprocess som världen befinner sig i.¹³ På så vis kopplas migrationen samman med utvecklingsprocesser som modernisering och globalisering, och migrationens form och

---

³ Hein de Haas, *Migration and development: A theoretical perspective*, Oxford: International Migration Institute, University of Oxford, 2008, s.4.

⁴ Victor Piché, "Contemporary Migration Theories as Reflected in their Founding Texts", *Population (16342941)*, Vol. 68, Nr. 1, 2013, s.142;143.

⁵ Ibid., s.142; Hein de Haas, *Migration and development: A theoretical perspective*, s.6.

⁶ Hein de Haas, *Migration and development: A theoretical perspective*, s.5.

⁷ Ibid., s.5;6.

⁸ Ibid., s.7.

⁹ Ibid., s.9.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid.

¹² Ibid., s.11.

¹³ Ibid., s.12.

förutsättningar förändras i takt med omvärldens utveckling.¹⁴ Dock visar sig detta samband inte vara lika tydligt i alla typer av länder, vilket återigen pekar på en bristfällighet i teorin.¹⁵

En genomgång av de existerande migrationsteorierna visar att migration förefaller vara ett förhållandevis komplext fenomen som förändras och utvecklas över tiden, likaså migrationsteorierna. För att kunna förstå förändringen från arbetskraftsemigration till investeringsemigration, som denna uppsats ämnar att studera, är det av vikt att kunna relatera till existerande teorier kring migrationens grundläggande struktur och dess utlösande faktorer. Detta är för att kunna se studiens resultat med ett mer kritiskt förhållningssätt samt för att kunna sätta studien i ett bredare perspektiv inom ämnesområdet.

1.4 Disposition

Uppsatsen är uppdelad i sju kapitel. Det första kapitlet ger en introduktion till uppsatsens frågeställning och upplägg. Det andra kapitlet handlar om den gamla migrationsvågen och innehåller tre underkapitel. De två första underkapitlen går in på de internationella respektive de inhemska faktorerna som bidragit till uppkomsten av den gamla migrationsvågen. Det tredje handlar om migranternas bakgrund samt hur de internationella incitamenten och de inhemska omständigheterna i Kina har bidragit till att just dessa migranter emigrerar. Det tredje kapitlet handlar om övergångsperioden mellan den gamla och nya migrationsvågen. Detta kapitel är väldigt kort, men har tagits med på grund av att det är en väldigt viktig period under Maos ledning i kinesisk historia samtidigt som det ger läsaren en överblick i det historiska sammanhanget mellan de två stora migrationsvågorna. Det fjärde kapitlet handlar om den nya migrationsvågen och har ett liknande upplägg som kapitel två. Här är det Kinas uppöppnande samt dess entré i globaliseringens tider som lyfts fram som avgörande faktorer för migrationsvågens uppkomst. Det femte kapitlet fokuserar på att beskriva dagens emigrationssituation i Kina, vilken karaktäriseras av investeringsemigration. Det sjätte kapitlet består av en analys, medan det sjunde och sista kapitlet består av en slutsats av det som uppsatsens analys.

---

¹⁴ Hein de Haas, *Migration and development: A theoretical perspective*, s.12.

¹⁵ *Ibid.*, s.13.

2. Gamla migrationsvågen (1840-1949)

De flesta kineser som är bosatta utanför Kinas gränser idag emigrerade under migrationsperioden som slutade 1949 och således är detta en betydelsefull period i Kinas emigrationshistoria.¹⁶ Den löper under en lång tid där emigrationen blir en konsekvens av landets olika öden samtidigt som de 16 miljoner kinesiska emigranter från denna period sätter Kina på kartan genom att representera en historiskt omfattande diaspora av kinesisk arbetskraft.¹⁷

2.1 Internationella incitament

1800-talet representerar tidsperioden för storskalig internationell migration, men markerar även den period då kinesiska emigranter började bege sig mot länder utanför Asien, vilket var ett tecken på att den kinesiska emigrationen blev en del av den globala migrationen under den gamla migrationsperioden.¹⁸ Detta var framför allt drivet av den västerländska ekonomins frammarsch och expansion, bland vilka Storbritannien växte fram som en ledande europeisk kolonialmakt i samband med den industriella revolutionen (1763-1815).¹⁹ Men på grund av att länder som USA, Kanada och Australien påbörjade att införa diskriminerande restriktioner för kinesisk invandring 1882, samlades majoriteten av de kinesiska emigranterna i Sydostasien.²⁰

Den europeiska uppfinningen av ångmaskinen vid mitten av 1700-talet som skapade mekaniserade fabrikkssystem och ångdrivna fartyg respektive lokomotiv var inte bara en avgörande faktor som bidrog till den industriella revolutionen, utan blev även en viktig förutsättning för den kinesiska emigrationen respektive den internationella handeln då den ökade transportmöjligheterna mellan olika länder.²¹ Förutom förenklade sjöfartstransporter skapade den industriella revolutionen även en växande marknad av råmaterial och matprodukter som flera länder och kolonier kom att vilja ta del av, vilket i samband med förbudet av slaveriet i USA 1865 gav upphov till en stor efterfrågan på arbetskraft.²² Under dessa omständigheter drevs de västerländska kolonialmakterna med Storbritannien i spetsen till att invadera Kina i samband med opiumkrigen.²³

---

¹⁶ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", *Overseas Chinese History Studies 华侨人历史研究*, Nr.2, 2008, s.3.

¹⁷ Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*, Köpenhamn: NIAS Press, 2007, s.2.

¹⁸ Walton Look Lai, Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, London: Curzon Press, 1999, s.52; Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, s.56; Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3.

¹⁹ Walton Look Lai, Lynn Pan (red.), s.52; 53 – 54 .

²⁰ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3.

²¹ "Ångmaskin", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013]; Walton Look Lai, Lynn Pan (red.), s.54.

²² "Slaveri", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013]; Walton Look Lai, Lynn Pan, s.54

²³ Walton Look Lai, Lynn Pan (red.), s.54.

Portugiserna var de tidigaste européerna som invaderade den asiatiska marknaden och under större delar av 1600-talet dominerade de handeln på Kanton.²⁴ Vid 1680-talet blev även det brittiska handelskompaniet, East India Company, intresserade av att ta del av denna hamnstaden, vilket visade sig vara ett ovälkommet initiativ då Kina hade monopol på all handel vid Kanton. 1816 avvisades britternas handelsförhandling vid Peking, vilket kom att bli en påverkande faktor till opimkrigens utlösande.²⁵

Den europeiska sjöfartens ankomst till det Sydkinesiska havet förebådade den europeiska imperialismens framfart, men kopplade även samman de kinesiska hamnarna med sjövägar västerut och förvandlade den asiatiska handeln till en gren i världsmarknaden. De nya exportindustrier som växte fram i Sydostasien ökade efterfrågan på arbetskraft, vilket i sin tur även ökade migrationen till detta område.²⁶ Invigningen av Suezkanalen 1869 ökade framkomligheten i Asien för kolonialmakterna i väst, och var inte minst en avgörande faktor för det västliga koloniserandet i Kina.²⁷ Emellertid var den kinesiska emigrationen i huvudsak fokuserad på Sydostasien under den gamla migrationsperioden och vid mitten av 1860-talet fanns det etablerade tjänster av rutter mellan hamnarna i Sydostasien och de sydkinesiska hamnarna, vilka i huvudsak var Xiamen, Shantou och Hongkong.²⁸

Kineserna som redan befann sig i utlandet ingick samarbete med européerna och agerade som ombud för dessa, vilka tillsammans bildade en sorts affärsverksamhet av migrationen. Det etablerade migrationsnätverket förenklade migrationsövergången och tusentals migranter drogs till hamnarna där de europeiska baserna befann sig, vilket bidrog till en markant ökning av den kinesiska emigrationen.²⁹

2.2 Den inhemska oron

Den gamla migrationsperioden inleddes när Kina befann sig i Qing dynastins (1644-1911) andra hälft, vilken kom att sluta i kejsardömsfall 1911.³⁰ 1912 grundades Republiken Kina under ledning av Sun Yat-Sen, men det dröjde inte länge innan Kinas kommunistiska parti segrade 1949 och Folkrepubliken Kina grundades.³¹

1800-talet var den försvagade perioden av Qing dynastin som karaktäriserades av instabilitet och oro.³² Förutom trycket från väst bemötte landet en minst lika stor press inifrån då den

---

²⁴ Lynn Pan (red.), s.49; ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

²⁵ ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

²⁶ Lynn Pan (red.), s.54.

²⁷ *Ibid.*, s.54.

²⁸ Leo Suryadinata 廖建裕, ”Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of Chinese Overseas 全球化中的中华移民与华侨华人研究”, *Overseas Chinese History Studies 华侨人历史研究*, Nr.1, 2012 s.3; Lynn Pan (red.), s.56;57.

²⁹ Lynn Pan (red.), s.54.

³⁰ ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

³¹ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, Ji'nan: Shandong renmin chubanshe 山东人民出版社, 2011, s.931; ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

³² ”Qing”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013]; Lynn Pan (red.), s.56.

kejsrerliga regeringen utsattes kontinuerligt för inhemska befolkningsuppror; Taiping upproret, Nian upproret i norra Kina och muslimska uppror i nord- och sydvästra Kina, på grund av folkets missnöje på de hårda och begränsade livsvillkoren.³³

1759 hade hovet begränsat all europeisk handel till hamnen i Kanton och infört restriktioner på hur handeln skulle fungera, vilket var särskilt provocerande för britterna.³⁴ Kinas avskärmande taktik genom att ta avstånd från omvärldens kapitalistiska utveckling med målsättningen att bli ett självständigt imperium, ökade motsättningarna mellan Kina och Storbritannien.³⁵

De brittiska handelsmännen var under denna period framför allt intresserade av det kinesiska teet och dessa använde sig av indiskt opium som utbyte i handeln.³⁶ Vid 1830-talet hade den snabba ökningen av import av opium förryckt Kinas handelsbalans genom att ha producerat ett överdrivet utflöde av silver och skapat inflation.³⁷ De höjda skatterna för bönderna och det växande drogmissbruket skapade allvarliga ekonomiska och sociala problem i det kinesiska samhället.³⁸

1840 inleddes det första opiumkriget (1840-1842) och Kinas stängda portar slogs upp av imperialismens kanoner och den internationella kapitalismen invaderade landet.³⁹ Detta medförde betydande förändringar på Kinas samhällskaraktär, som omedelbart drogs in i den globala marknaden och förvandlades till en halvkoloni.⁴⁰ Detta följdes av en ännu hårdare konflikt under det andra opiumkriget (1856-1860).⁴¹ I båda krigen segrade britterna och Kina fick gå med på avtal som gynnade britternas fortsatta genomträngande. Dessa avtal innebar bland annat att det kinesiska hovet skulle ge tillåtelse till alla kineser och andra utlänningar att arbeta i brittiska kolonier samt att tillåta dessa med deras familjer att transporteras till dessa kolonier via alla öppna hamnar i Kina.⁴² Kinesisk arbetskraft fick lämna landet för att utveckla nya kolonier, vilket medförde en historisk omfattande diaspora av kinesiska emigranter.⁴³ Den kinesiska emigrationen kom att på så sätt bli en del av den internationella migrationen.⁴⁴

---

³³ Michael Dillon, *China – A Cultural and Historical Dictionary*, London: Curzon Press, 1999, s.256.

³⁴ Lynn Pan (red.), s.55.

³⁵ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s. 787; "Kina", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

³⁶ Lynn Pan (red.), s.55.

³⁷ *Ibid.*, s.55; Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s.788.

³⁸ "Taipingupproret", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

³⁹ "Kina", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013]; Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s. 788.

⁴⁰ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s. 788.

⁴¹ Lynn Pan (red.), s.55.

⁴² *Ibid.*, s.55–56.

⁴³ Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*, Köpenhamn: NIAS Press, 2007, s.2.

⁴⁴ Wei Shen, "China in a global migration order – historical perspectives and new trends", *Asia Eur J*, (2010) 8:25-43, 2010, s.29.

Det stora Taipingupproret (1850-1864) var folkets reaktion på de drastiskt försämrade livsvillkoren som orsakades av den stora mängd opium som importerades. Folkets ihärdiga kamp besegrades till slut under ett grymt förtryck av ett samarbete mellan de kinesiska makthavarna och imperialisterna.⁴⁵ Taiping upproret beräknades ha tagit nästan 20 miljoner liv.⁴⁶ Detta inhemska uppror och många fler skildrade en orolig situation som hovet till slut inte hade förmåga att hantera, och det var under dessa omständigheter som Sun Yat-Sens nationalistparti (Guomindang, GMD) med folkets stöd grundade Republiken Kina 1912.⁴⁷

Under den inledande perioden i Republiken Kina förekom ett ökat västerländskt inflytande, vilket berodde på att landet tagit stora lån från västerländska banker för återupprättande.⁴⁸ Vid utbrottet av Första världskriget ökade istället Japans inflytande i Kina, vilket kom att väcka stort missnöje hos folket och resulterade i olika uppror och inbördeskrig, ex. Fjärde majrörelsen.⁴⁹ Så småningom uppstod även motsättningar mellan landets nationalister och kommunister.⁵⁰ Dessa påfrestningar både utifrån och inom landet kostade många liv vid krig och blev inte minst ett drivande motiv för flykt och emigration.⁵¹

2.3 Gamla migrationsvägens migranter

Den gamla migrationsperiodens migranter bestod huvudsakligen av två olika kategorier. Den första kategorin var de så kallade ”coolie”, vilket är en benämning som kommer från kinesiskans ”kuli” (苦力) som kan översättas till hårda arbetare. ”Coolie” syftade på kontraktsarbetarna, vilka representerade en grupp obildade grovarbetare som såldes till kolonistatören under kolonialismens era.⁵² Den andra kategorin var de som flydde på grund av de skiftande politiska och ekonomiska förhållandena.⁵³ Att emigrera som ”coolie” eller kontraktsarbetare innebar att de gjorde sig skyldiga till hårt fysiskt arbete, vilket kunde ske på plantage i exempelvis Cuba, Peru eller Brittiska Västindien. Förvärv och försäljning av ”coolie” hade vid det här perioden blivit en etablerad verksamhet, vilket olyckligtvis oftast skedde under ofrivilliga förhållanden. Många hade blivit bortrövade, lurade eller terroriserade till att lämna Kina på ”coolie” båten.⁵⁴ Emellertid var detta endast ett av de tre vanliga sätten att emigrera på. De andra två alternativen bestod av att antingen betala hela resan själv eller att låna pengar från en sponsor inför resan för att sedan betala tillbaka med ränta vid ankomst

---

⁴⁵ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s.788.

⁴⁶ Lynn Pan (red.), s.56.

⁴⁷ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s.930; ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

⁴⁸ ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

⁴⁹ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s.932;935.

⁵⁰ Ibid., s.947.

⁵¹ Ibid., s.946; ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

⁵² Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.29; Lynn Pan (red.), s.61.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Lynn Pan (red.), s.61.

i destinationslandet, vilket kunde vara Australien, Kanada, USA eller länder i Sydostasien.⁵⁵ Men majoriteten av den gamla migrationsvågens migranter samlades, som tidigare nämnt, i Sydostasien, vilket blev ett resultat av en kombination av internationella incitament och den inhemska oron i Kina. Restriktioner på kinesisk immigration i Australien, Kanada och USA hindrade visserligen kineserna från att komma utanför Sydostasien, men behovet av arbetskraft utanför Kina var inte desto mindre en möjlighet för kineserna att fly ifrån de hårda livsvillkoren i Kina.⁵⁶

Den kinesiska skaran som emigrerade kom i huvudsak från de sydkinesiska kustområdena som Guangdong och Fujian, där hamnarna fanns.⁵⁷ Den geografiska framkomligheten och tillgången till sjöfartstransporter var således grundläggande förutsättningar för att den kinesiska emigrationen. I samband med att britterna slog upp Kinas portar vid det första opiumkriget fick kineserna visserligen motvilligt gå med på ofördelaktiga avtal, men det andra sidan av myntet är att dessa avtal även skapade förutsättningar för kineserna att emigrera. Mötet med britterna och kolonialmakterna kom på så sätt att bli ett uppöppnande till dess tillgångar i form av bland annat transportfartyg, och sin tur även till den globala marknaden.⁵⁸

Innan opiumkrigen under den inledande hälften av Qing dynastin hade hovet en fientlig syn på utlandskineser och såg dessa som rebeller och landsförrädare, vilket förändrades till en attityd av sympati och förfäran när de kinesiska diplomaterna fick reda på vilka hemska och diskriminerande förhållanden de kinesiska "coolie" fick arbeta under.⁵⁹ Således vidtog regeringen beskyddande åtgärder för sina kinesiska landsmän som var lidandes i utlandet. 1893 blev kinesernas rätt att emigrera, att besöka eller återvända till sitt hemland, officiellt erkänd, vilket successivt väckte medvetenheten om utlandskinesernas potential att leda Kina till modernisering. Utlandskineserna var en källa till det "västerländska" som var det avgörande elementet till modernisering, och ända sedan dess har utlandskineser setts som tillgångar för Kina.⁶⁰ De kinesiska emigranterna blev den starka arbetskraftsarmén som öppnade upp kolonierna och utvecklade den internationella handeln. Migranter från Kina och Indien representerade den asiatiska truppen bland den globala migrationen då de i destinationsländerna bidrog till en betydande resurs- och ekonomisk utveckling.⁶¹

Förutom utgående migration förekom även återvändande migration under denna period då de flesta endast ämnade att lämna hemlandet under en begränsad period i syfte att finna arbetsmöjligheter och tjäna pengar, för att sedan återvända till hemlandet.⁶² Med andra ord

---

⁵⁵ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3; Lynn Pan (red.), s.61.

⁵⁶ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3.

⁵⁷ Ibid., s.3; Lynn Pan (red.), s.61.

⁵⁸ Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, s. 788.

⁵⁹ Zhuang Guotu, Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, s.98;99.

⁶⁰ Ibid., s.99.

⁶¹ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3.

⁶² Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.29; Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3.

blev emigration en utväg i nöden på jakt efter ett bättre liv.⁶³ Emellertid fick många migranter trotsa sin önskan om att återvända och istället bosätta sig samt bilda familj i det nya landet då transportmöjligheterna var förhållandevis begränsade och Kina hade vissa restriktioner över gränserna på den här tiden.⁶⁴ Arbetskraftsmigranterna tenderade således att bli en permanent del av den lokala arbetskraften då de var villiga att ta lågavlönade arbeten som socialt sett inte var särskilt eftertraktade, och som till och med de lokala arbetarna föraktade.⁶⁵

Generellt sett var migranterna från denna period lågutbildade, fattiga och många hade en bakgrund som bönder.⁶⁶ Dessutom var de flesta unga män som begav sig till utlandet som pionjärer.⁶⁷ Många av dessa gifte sig och bildade familj med lokala kvinnor i utlandet, vilket ledde till att de tidigaste migranterna hade lättare för att integreras i det nya samhället. Dock förändrades denna tendens vid slutet av 1800-talet till början av 1900-talet då antalet kinesiska migranter började öka, bland vilka det även fanns kvinnor, och nya segregerade invandrargrupper bildades i utlandet. Dessa grupper uppstod först i Sydostasien, området som kinesiska migranter tidigast flyttade till, men i takt med nationalismen uppgång tvingades de kinesiska migranterna att anpassa sig till det nya samhället samt att bli lokala medborgare.⁶⁸

Den gamla migrationsvågens migranter utgjordes således av en kämpande arbetarklass som sökte möjligheter för att försörja sig, men karaktäriserades även av stabilitet och varaktighet som immigranter i utlandet.⁶⁹ Detta kom att skilja sig ifrån den nya migrationsvågens migranter.

---

⁶³ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3; Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.4.

⁶⁴ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3.

⁶⁵ Lynn Pan (red.), s.61.

⁶⁶ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3.

⁶⁷ Michael W. Charney, Brenda S. A. Yeoh, Chee Kiong Tong, *Chinese Migrants Abroad: Cultural, Educational, and Social Dimensions of the Chinese Diaspora*, Singapore: Singapore University Press, 2003, s.4.

⁶⁸ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.4.

⁶⁹ Ibid.

3. Emigration från Kina efter 1949

Under perioden mellan 1930-talet och sent 1970-tal förekom ytterst begränsad emigration från fastlandskina, vilket till stor del berodde på den politiska situationen inrikes respektive utrikes.⁷⁰ Den japanska invasionen i Kina 1937 gjorde att Kina anslöt sig till USA, som förklarade krig mot Japan 1941.⁷¹ Stridigheterna mellan Kina och Japan växte och blev en del av en världsomfattande konflikt, Andra världskriget.⁷²

I takt med Andra världskrigets slut (1945) där USA växte fram som en världsmakt hade en del sydostasiatiska länder infört hårda restriktioner gentemot immigration samtidigt som Kalla krigets framväxande förhindrade den internationella migrationens rörelse.⁷³

Kolonialmakternas nederlag i kriget gav upphov till en befrielseprocess i kolonierna i Asien och Afrika och senare kom Kina även i konflikt med FN, som domierades av USA, via Koreakriget 1950-1953.⁷⁴ På detta sätt hamnade Kina i en fientlig relation med USA och fick istället söka sig till Sovjetunionen för stöd.⁷⁵

Det Nya Kina under Maos ledning vidtog dessutom avskärmande åtgärder för att etablera en högt centraliserad planekonomi, i form av bl.a. ett strikt system för hushållsregistrering, vilket begränsade befolkningens förflyttning mellan gränserna och hämmade Kinas ekonomiska utveckling.⁷⁶ Samtidigt gjorde Kinas avskärmande agerande det omöjligt för kinesiska migranter att åka till Nordamerika efter Andra världskriget.⁷⁷ Således hade emigrationen från fastlandskina i princip stagnerat under denna period.⁷⁸ Kinesiska emigranter från denna period kom i huvudsak från områden utanför fastlandskina som Hongkong, Taiwan och Sydostasien.⁷⁹

---

⁷⁰ Lynn Pan (red.), s.58; Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3.

⁷¹ "Andra världskriget", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013].

⁷² Ibid.

⁷³ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3; "Andra världskriget", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013].

⁷⁴ "Andra världskriget", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013]; "Kina", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013].

⁷⁵ "Kina", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013].

⁷⁶ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3; Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.32.

⁷⁷ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.32.

⁷⁸ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民".

⁷⁹ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.32.

4. Nya migrationsvågen (1978-)

Kina har en lång migrationshistoria, men den migrationsperiod som blivit mest uppmärksammas är den som påbörjades 1978 och som pågår än idag. Omfattningen av denna migrationsvåg är begränsad i förhållande till den globala migrationen och den gamla migrationsvågens beräknade 16 miljoner migranter, men det mest anmärkningsvärda är istället hur den kinesiska migrationen formats och upprätthållits av globaliseringen och Kinas markanta ekonomiska uppgång.⁸⁰

4.1 Kinas uppöppnande

Det var under 1978 som Kinas hårda emigrationspolicy släppte och officiellt tilläts alla internationella resor och emigration. Denna avreglering var en del av Dengs uppöppnande politik med syfte att främja internationell handel och att öppna marknaderna för ekonomisk investering.⁸¹ Detta implementerades genom att etablera fem särskilda ekonomiska zoner; Xiamen, Shantou, Shenzhen, Zhuhai och Hainan, och 14 öppna kuststäder, vilka sträckte sig från Hainan genom Guangdong (intill Hongkong) och fram till Fujian (mitemot Taiwan). Den ekonomiska reformen och den uppöppnande politiken gav upphov till en snabb ekonomisk uppgång i form av en växande medelklass, vilket kom att resultera i stora klass- och inkomstskillnader, men framför allt skapade detta en inhemsk arbetskraftsmigration från landsbygden till städerna och vidare från städerna till utlandet.⁸² Det var de ökade inkomstskillnaderna i samband med jordbrukets mekanisering som drev kineserna till migration respektive emigration. Sjöfartstransporten av hemliga emigranter till Europa och USA var en av de mest växande branscherna i den privata sektorn under denna period.⁸³

Dengs reform byggdes på att med öppenhet till omvärlden kunna ta del av de globala resurserna i form av bl.a. teknologi och kapital för att kunna återupprätta och utveckla den inhemska ekonomin. Genom att koppla ihop inhemska reformer med öppnandet till världen var målet att uppnå ett ömsesidigt beroende, vilket var ett stort steg mot globaliseringens utveckling.⁸⁴ Emellertid skulle uppöppnandet inte bara ske utåt mot världen, utan öppenheten skulle även implementeras bland invånarna i landet, och det var detta som lade grund för den nya migrationsvågen.⁸⁵ Migrationvågen som uppstod efter 1978 blev senare lagligt uppbackad av ”Lagen för kontroll av medborgares utresa och inresa”, vilken trädde i kraft första februari 1986 och i princip bekräftades kinesiska medborgares rättsliga rättigheter till internationell migration.⁸⁶

---

⁸⁰ Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*, s.2.

⁸¹ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trend*, s.33.

⁸² Lynn Pan (red.), s.58.

⁸³ Ibid.

⁸⁴ Luan Xue Fei 栾雪飞, ”Deng Xiao Ping de quanqiu hua shiye yu Zhongguo gaige kaifang 邓小平的全球化视野与中国改革开放”(Deng Xiaopings globaliseringsperspektiv och Kinas uppöppnande), *Dongbei shida xuebao (Zhaxue shehuikexue xuebao) 东北师大学报 (哲学社会科学报)*, Nr.1, 2009, s.42.

⁸⁵ Ibid., s.44.

⁸⁶ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.33.

Förutom rättsliga och politiska ramverk på central nivå spelade även de ekonomiska incitamenten en stor roll. Den ekonomiska reformen och övergången från centraliserad planekonomi till fri marknadsekonomi medförde mängder av arbetskraft i överflöd samt arbetare som blev avskedade i samband med att statliga bolag privatiserades. Den intensifierade konkurrensen om arbetsmöjligheterna och handeln i den globala marknaden blev således även avgörande faktorer bakom den kinesiska emigrationen.⁸⁷

Trots att Kina hade blivit mer liberaliserat och öppet under 1980-talet förekom en viss gräns för ”öppenheten” och dess utsträckning, vilket framkallade ett missnöje kring partiets politik. Detta kom att bidra till uppkomsten av studentdemonstrationerna på Himmelska fridens torg 1989, vilket slutade i en massaker av tusentals människors liv, men också en global utfrysning av Kina. Det var först vid 1992 som globala samarbeten och handel återupprättades med Kina.⁸⁸ Under den inledande perioden av Dengs reform och uppöppnande av landet då det uppstod särskilda händelser som orsakade inhemsk oro och otrygghet, drevs emigrationen av liknande faktorer som uppstod vid den omfattande arbetskraftsemigrationen under den gamla migrationsperioden. Men detta kom att förändras när oroligheterna började lugna ned sig och den ekonomiska utvecklingen började ta fart.⁸⁹

Dessa förändringar, från ett isolerande politik under Maos tid till Kinas uppöppnande, ligger till grund för den nya migrationsväg som uppstod efter 1978. Detta blev särskilt tydligt mellan 1980-1990 då totala antalet utlandskineser genomgick en markant ökning i förhållande till tidigare år.⁹⁰

4.2 Globalisering

Under slutet av 1900-talet började ”globalisering” bli ett allmänt förekommande uttryck som växte fram i samband med den ekonomiska respektive teknologiska utvecklingen. Dessa tillsammans skapade ett världsomfattande utrymme bestående av gemensamma tillgångar och ömsesidigt beroende. Det globala sammanhanget medförde att beslutsfattande för samhälle, politik och ekonomi i ett land även kunde påverka individer i andra länder.⁹¹ Globaliseringen karaktäriseras med andra ord av processen där den globala sammankopplingen intensifieras, vilket beskriver väl de omständigheter som den nya migrationsvågen utspelar sig i.⁹² Migration var det tidigaste tecknet på globalisering och för att kunna förstå bakgrunden till den nya

---

⁸⁷ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.33.

⁸⁸ ”Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013].

⁸⁹ *Ibid.*.

⁹⁰ Overseas Community Affairs Council, Republic China (Taiwan), *Overseas Chinese Population Distribution*, www.ocac.gov.tw, [hämtat 22 maj 2014].

⁹¹ Li Jianxin 李建新, *Chinese population in period of transformation 转型期中国人口问题*, Beijing: Shehuike xuewenxian chubanshe 社会科学文献出版社, 2005. s.296.

⁹² Ronald Skeldon, Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese overseas*, s.58.

migrationsvågen och den pågående migrationen idag är det således av särskild stor vikt att studera de internationella tendenserna och faktorerna.⁹³

Den kinesiska emigrationen under nya migrationsvågen må ha varit begränsad till antalet i förhållande till den historiska migrationen från Europa driven av industrialiseringen, men den stigande utvecklingen i det kinesiska samhället har istället gett upphov till ett stort antal migranter med både kunskap och kapital.⁹⁴ Dessa kom att bli en dominerande skara i utlandet, som även blev en grupp som representerade Kinas uppsving.⁹⁵

Under den nya migrationsvågens period övergick Europa från att vara en världsdela som främst sände ut migranter till att vara en världsdela som framför allt tog emot av migranter, vilket förstås även var en betydande förutsättning som främjade den kinesiska emigrationen.⁹⁶ Dels ökade flödet av kinesiska migranter till Europa, och dels fick de kinesiska migranterna ersätta arbetskraftsbehovet i Nordamerika och Australasien när tillgången på europeiska arbetskraften minskade.⁹⁷

En annan avgörande faktor som påverkat den kinesiska emigrationen är avregleringen av begränsningar för asiatisk invandring i de västerländska länderna.⁹⁸ Kanada och USA upphävde dess diskriminerande åtgärder för kinesisk invandring och öppnade upp för fri migration för kineser under 1960-talet, och detsamma gällde Australien och Nya Zeeland under 1970-talet.⁹⁹

I samband med Kinas uppöppnande 1978 hade landet återigen slagit upp portarna till den globala marknaden, dragit till sig utländskt kapital och liberaliserat handeln för att successivt ta steget in i världsekonomin. Detta försåg Kina med många möjligheter och förutsättningar inför den snabba ekonomiska utvecklingen som pågår än idag. Från 1980 till 1990 ökade landets BNP med 17 gånger samtidigt som landets exportvärde ökade med näst intill 60 gånger och importvärde ökade 45 gånger. Kina var vid det här laget landet som upptog mest utländskt kapital bland utvecklingsländerna och den kinesiska ekonomin var en betydande kraft i den ekonomiska globaliseringen som stabiliserade världsekonomin.¹⁰⁰

---

⁹³ Li Jianxin 李建新, *Chinese population in period of transformation 转型期中国人口问题*, s.296; Lynn Pan (red.), s.58–59.

⁹⁴ Ronald Skeldon, Lynn Pan (red.), s.59; Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民".s.4.

⁹⁵ Ronald Skeldon, Lynn Pan (red.), s.59.

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid.

⁹⁹ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.32; Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.5.

¹⁰⁰ Li Jianxin 李建新, *Chinese population in period of transformation 转型期中国人口问题*, s.296 – 297.

4.3 Nya migrationsvägens migranter

Sedan Kinas uppöppnande hade landets förbindelse med andra länder ökat. Kineser som emigrerade till utlandet ökade kontinuerligt och under det inledande stadiet efter att Folkrepubliken Kina grundades 1949 bestod den kinesiska emigrationen främst av kineser från områdena utanför fastlandskina, nämligen Hongkong, Taiwan och etniska kineser bosatta i Sydostasien. Till en början bestod migranterna främst av utbildade män från Hongkong som jobbade med okvalificerade yrken. Men när länder som USA och Kanada öppnade upp för kinesisk invandring vid 1960-talet var det en annan typ av migranter som var på resande fot, nämligen mer utbildade och lärda som dessutom emigrerade i familjer.¹⁰¹ Emigrationen från fastlandskina påbörjades först efter reformen 1978 där det går att identifiera olika typer av migranter för olika perioder. Migrationsvägen som uppstod under 1980-talet bestod främst av migranter som levt ett tufft liv och hade begränsad ekonomi, men efter att ha kämpat många år började det även från fastlandskina uppstå en våg av välutbildade och rika kinesiska migranter.¹⁰²

Migranterna under den nya migrationsvägen skiljde sig således enormt i förhållande till den gamla migrationsperiodens migranter både när det gällde ekonomisk bakgrund och utbildningsnivå, vilket i sin tur även förändrade motiven till emigration.¹⁰³ Istället för att söka utvägar för försörjning och överlevnad hade syftet med emigrationen snarare blivit att uppgradera sig genom att söka en bättre livsstandard med fler möjligheter och trygghet för framtiden. Med andra ord hade migranterna omvandlats till en grupp med bättre livsvillkor som hade möjlighet att initiera och ställa högre krav på sina liv. Migranterna bestod av studenter, entreprenörer, affärsmän respektive högutbildade yrkesmän, och var även av båda könen.¹⁰⁴ Med önskan om en bättre livskvalitet sökte de flesta sig till västerländska industriländer som USA, Kanada och Australien.¹⁰⁵

Ett kännetecken på att den kinesiska emigrationen var driven av globaliseringen var att migranterna inte främst härstammade från landsbygden i södra Kina och kustområdena längre, utan hade sitt ursprung i stadsområdena runt omkring i hela Kina.¹⁰⁶ Med start från 1980-talet hade den kinesiska emigrationen börjat utgå ifrån provinserna Guangdong och Fujian, och framför allt från större städer som Beijing, Shanghai och Kanton. Dessa var städer

---

¹⁰¹ Wei Shen, *China in a global migration order – historical perspectives and new trends*, s.32.

¹⁰² Zhuang Danhua 庄丹华, "Chongzhuang yu zhengzha – Cong "xinyimin wenxue" wenben kan zhongxifang wenhua chongtu 冲撞与挣扎 – 从"新移民文学"文本看中西方文化冲突 (Krockar och kamp – Att se kinesiska och västerländska kulturkrockar genom litteratur om nyblivna migranter)", *Journal of Guangzhou University (Social Science Edition)*, Vol.3, Nr.5, 2004, s.1.

¹⁰³ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3.

¹⁰⁴ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3; Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*, s.4.

¹⁰⁵ Leo Suryadinata 廖建裕, "Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of "Chinese Overseas" 全球化中的中华移民与华侨华人研究", s.3.

¹⁰⁶ Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", s.3.

och områden som var i förbindelse med världsmarknaden, vilket illustrerar sambandet mellan den ekonomisk utveckling och emigrationen under den nya migrationsvågen.¹⁰⁷

I globaliseringens tider minskades även de upplevda avstånden mellan länder genom ökade transportmöjligheter, vilket underlättade människors förflyttning mellan gränser. Detta var inte minst en fördel för den nya migrationsvågens migranter som inte längre var tvungna att stanna utomlands på grund av bristande transportmöjligheter.¹⁰⁸ Detta ökade förstås möjligheten för de kinesiska emigranterna att regelbundet återvända till hemlandet. Det uppstod även en annan typ av ”återvändare” som åkte tillbaka till framför allt Hongkong och Taipei via arbeten i transnationella företag.¹⁰⁹ Kinas uppgång i den globaliserade världen visade sig ha en stor inverkan på kinesiska emigranter som sedan en längre tid tillbaka redan varit bosatta sig i utlandet. Den tredje generation kineser, född och uppväxta utanför Kina, som en gång i tiden längtat efter att fly ifrån de segregerade invandrarsamhällena och den kinesiska identiteten började nu tillkännage sitt kinesiska ursprung med stolthet.¹¹⁰

Den nya migrationsvågens migranter karaktäriseras snarare av ”flyktighet” än stabilitet och varaktighet, vilket var kännetecknet för den gamla migrationsvågens migranter. Denna ”flyktighet” syftar framför allt på den globaliseringens anda som den kinesiska emigrationen utspelar sig i, men också de ökade möjligheterna att förflyttas fritt över gränser. De mer välbärgade och utbildade migranterna under den nya migrationsvågen har dels en ökad kunskap om migrationens villkor och möjligheter, men också en större valfrihet att förflytta sig då de numera har råd att göra det.

---

¹⁰⁷ Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*, s.4, 6.

¹⁰⁸ Leo Suryadinata 廖建裕, “Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of “Chinese Overseas” 全球化中的中华移民与华侨华人研究”, s.3.

¹⁰⁹ Ronald Skeldon, Lynn Pan (red.), s.59.

¹¹⁰ Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*.

5. Emigration från Kina idag

I den nya migrationsvågen som pågår än idag har det uppstått en specifik kategori av migranter som i princip utgör den kinesiska emigrationen idag.¹¹¹ Vid diskussioner kring Kinas nutida emigrationssituation är det svårt att komma ifrån det omtalade fenomenet om de välbärgade kineserna som emigrerar genom att investera i utlandet, något som även påpekats kunna vara den tredje kinesiska migrationsvågen.¹¹²

Vid jämförelse av de utlösande omständigheterna under de två föregående migrationsvågorna med dagens emigrationssituation uppstår nya motiv till migration som hänger samman med de nuvarande livsvillkoren. Under den gamla migrationsvågen var det huvudsakligen trycket ifrån kolonialmakterna och de svåra livsvillkoren inom Kina som drev kineserna till emigration, medan den nya migrationsvågen växtes fram genom en politisk reform som medförde ett öppnande till omvärlden. Det emigrationsvänliga ramverket sedan Kinas öppnande gäller än idag, och landet har under de senare åren dessutom haft en markant ekonomisk tillväxt där många förmögenheter har vuxit fram.¹¹³ Emigrationsvågens utlösande faktorer förefaller varken vara fattigdom eller hämmande och emigrationsfientliga kinesiska lagar längre, utan är snarare en konsekvens av den snabba ekonomiska tillväxten.¹¹⁴

Investeringsmigration handlar i stort sett om att kineserna investerar med en viss summa pengar i exempelvis utländska projekt eller köper hus i utlandet, och kan på så sätt bidra till ökade arbetsmöjligheter eller ökat kapitalflöde i destinationslandet. När kraven i investeringsprogrammet uppfyllts kan investeraren få ett medborgarskap i landet som denne investerat i, vilket för kineserna mycket gärna får vara USA.¹¹⁵ Således är dagens kinesiska emigration främst beroende på de utländska kraven på immigration och investeringsprogram då migranterna själva redan har de förutsättningar som krävs.¹¹⁶ Att investeringsemigrera anses på så sätt också vara ett enklare sätt att införskaffa ett utländskt medborgarskap på.

Bland skaran av kineserna som väljer att investeringsemigrera förekommer bland annat privata bolagsägare, statligt anställda som blir utskickade i sin tjänst, eliter och högt utbildade samt artister.¹¹⁷ Det som karaktäriserar dessa är uppenbarligen att de har det bättre ställt och

---

¹¹¹ Li Ying 李影, ”Zhongguo touzi yimin dongji yu xianzhuang 中国投资移民动机与现状 (Den nuvarande situationen av kinesisk investeringsemigration samt dess motiv)”, *Shandongsheng nongye guanli ganbu xueyuan xuebao* 山东省农业管理干部学院学报, Vol.30, Nr.3, 2013, s.60.

¹¹² Ibid.; Ola Wong, Fler kineser trycker på exitknappen, *Svenska dagbladet*, www.svd.se, [hämtat 19 maj 2014].

¹¹³ Zhao Yue Yang 赵岳阳, Pan Shi 潘石, ”Zhongguo jingji fazhan wenti de lilun shuping 中国经济发展问题的理论述评(En teoretisk diskussion kring problemen med den kinesiska ekonomins utveckling)”, *Social Science Front* 社会科学战线, 2011, s.76.

¹¹⁴ Ibid.; Li Ying 李影, ”Zhongguo touzi yimin dongji yu xianzhuang 中国投资移民动机与现状 (Den nuvarande situationen av kinesisk investeringsemigration samt dess motiv)”.

¹¹⁵ Li Ying 李影, ”Zhongguo touzi yimin dongji yu xianzhuang 中国投资移民动机与现状 (Den nuvarande situationen av kinesisk investeringsemigration samt dess motiv)”, s.60.

¹¹⁶ Ibid., s.62.

¹¹⁷ Ibid., s.60;61.

har råd att investeringsemigrera, men förutom detta har de alla ett gemensamt motiv, nämligen längtan efter en tryggare och en mer hållbar framtid.¹¹⁸

Den hårda kinesiska politiken sätter även begränsningar för investeringsvärlden, vilket skapar en viss otrygghet hos de förmögna kineserna kring sitt förvärvda kapital.¹¹⁹ Att emigrera genom att investera blir på så sätt en möjlighet för dem att förflytta sitt kapital till ett land med större trygghet och valfrihet. På längre sikt är det dock inte bara de monetära bekymmerna som utgör motiven till emigration, utan även den de yngre generationens utbildning och omsorgen av de äldre. För de som väljer att investeringsemigrera fastän att de i själva verket inte är tillräckligt förmögna för det, är längtan av att vilja skapa en hållbar framtid för sin kommande generationen det främsta motivet till emigration. Migranternas oro och motiv till emigration signalerar om vad som kan vara bristfälligt i det kinesiska sociala systemet i nuläget.

Bland de olika kategorierna av förmögna kineser som investeringsemigrerar förekommer en annan intressant grupp, nämligen de statligt anställda tjänstemännen och ämbetsmännen. De statligt anställda som enligt kineserna anses ha det mest fördelaktiga yrket i samhället samtidigt som de både besitter makt och har tillgång till de offentliga resurserna, väcker ännu större misstankar kring samhällets existerande problematik när de försvinner ur landet i klungor.¹²⁰ Bakgrunden till detta sägs kunna vara ett försök att dölja korrupcionens ”vinster” då många av dessa tjänstemän ämnar att förflytta en stor mängd kapital till utlandet.¹²¹

Oavsett hur de emigrerande kineserna har byggt upp sin förmögenhet i Kina, resulterar den ökande emigrationen och den kontinuerliga förflyttningen av kapital till en form av resursdränering för det kinesiska samhället. De förmögna bolagsägarna, de högtbildade och de statligt anställda ämbetsmännen försvinner inte bara med sina identiteter som kinesiska medborgare, utan även med dess kapital och kunskap. Dessa element utgör ett samhälles byggstenar, och när dessa försvinner en efter en riskerar ett samhälle att successivt kollapsa inifrån.¹²²

---

¹¹⁸ Zhang Chi, 张弛, “New Wave of Chinese Emigrants: A Symptom of Governance Crisis 中国新移民潮: 统治危机的表征”, *Modern China Studies 当代中国研究*, Vol.17, Nr.4, 2010; Li Ying 李影, ”Zhongguo touzi yimin dongji yu xianzhuang 中国投资移民动机与现状 (Den nuvarande situationen av kinesisk investeringsemigration samt dess motiv)”.

¹¹⁹ Li Ying 李影, ”Zhongguo touzi yimin dongji yu xianzhuang 中国投资移民动机与现状 (Den nuvarande situationen av kinesisk investeringsemigration samt dess motiv)”, s.61.

¹²⁰ Zhang Chi, 张弛, *New Wave of Chinese Emigrants: A Symptom of Governance Crisis, 中国新移民潮: 统治危机的表征*, s.151:153.

¹²¹ *Ibid.*, s.153;155.

¹²² *Ibid.*, s.149.

6. Analys

De kinesiska migranternas motiv till emigration förefaller ha en stark anknytning till de olika politiska och ekonomiska omständigheterna som Kina befinner sig i under migrationsvågorna. Detta sambandet är något som Zelinsky lyfter fram i sin teori, där ett lands utvecklingsprocess påverkar hur dess migrationsprocess utvecklar sig. Hur migranterna relaterar till sin omvärld är således en central faktor vid beslutet till emigration enligt Zelinsky. Detta gör sig tydligt i kopplingen mellan migranternas upplevda livsvillkor under rådande omständigheter och deras motiv till att emigrera.

Ett intressant samband som uppstår i studien är att de emigrerande kinesernas bakgrund och status tenderar att återspegla hur situationen är i landet som de väljer eller tvingas att flytta ifrån. Den gamla migrationsvågens "coolie" eller kontraktsarbetare som tvingades lämna hemlandet för att arbeta för livet, återspeglar Kina som befann sig i fattigdom och under hårt förtryck från kolonialmakterna. Den nya migrationsvågens nyblivna affärsmän och högre utbildade som plötsligt fick möjlighet att välja att emigrera för att kunna klättra ännu högre upp på välfärdsstegen, reflekterar i hög grad Kina som under den tiden befann sig i ett uppöppnande till globaliseringen och marscherade mot den snabba ekonomiska tillväxten. Liknande "återspeglade" tendens förekommer även vid den så kallade tredje migrationsvågen, den nutida kinesiska emigrationen, där de förmögna kineserna emigrerar på grund av misstro och upplevd otrygghet inför det kinesiska samhällssystemets hållbarhet. Att emigranternas bakgrund och förutsättningar tenderar att återspegla situationen i landet de lämnar, kan kopplas till Zelinskys resonemang kring hur migrationen utvecklar sig i takt med ett lands utvecklingsprocess och utvecklingsfaser. Emellertid uppstår emigrationen här också som en signal om en förekommande problematik i landet som migranten flyttar ifrån.

Ett annat samband som blir synligt vid studie av utvecklingsförloppet från arbetskraftsemigrationen till uppkomsten av investeringsemigrationen är hur de kinesiska migranterna från passiva aktörer blir till aktiva aktörer i emigrationsspelet. Ju svårare livsvillkor migranten lever under, desto mer passiv, i bemärkelsen av att inte ha möjlighet att påverka, blir denne inför beslutet att emigrera. Med andra ord får livets omständigheter och de begränsade livsvillkoren gå före den egna viljan, vilket stämmer överens med de "coolie" eller kontraktsarbetare som emigrerade under arbetskraftsemigrationen. Men i takt med att livsvillkoren blivit bättre, har även migrantens möjlighet att påverka ökat och denne blir mer och mer aktiv i sitt val över att emigrera eller ej, vilket blir synligt i förändringen av de kinesiska emigranternas bakgrund under de olika migrationsvågorna. De förmögna migranterna som investeringsemigrerar idag tillhör definitivt de aktiva aktörerna i emigrationsspelet som har stor möjlighet att påverka sin framtid.

Det förefaller vara först när migranten får möjligheten att påverka sitt beslut till migration som push-pull modellen blir mer aktuell i studiens sammanhang. Detta kan vara på grund av att modellen utgår ifrån att kartlägga olika individuella incitament till emigration, och många gånger hade exempelvis den gamla migrationsvågens "coolie" inte möjligheten att utgå ifrån sina individuella preferenser, utan "tvingades" att emigrera av de rådande omständigheterna. Detta må tyda på en bristfällighet i modellens resonemang, men det innebär inte att modellens

teoretiska grund är helt oanvändbar i studiens sammanhang. Genom att implementera modellen på en mer generell nivå genom att studera de dominerande pull-faktorerna vid de olika migrationsvågorna kan en bättre förståelse för migrationsprocessens förändring och utveckling genereras. Den dominerande pull-faktorn, det vill säga det främsta motivet och uppmuntrande faktorn till emigration, utvecklas från att vara att söka efter försörjningsmöjligheter (den gamla migrationsvågen) till att söka efter utvecklingsmöjligheter (den nya migrationsvågen) och ökad social trygghet (dagens emigration). Pull-faktorens förändring vid den kinesiska emigrationen under de olika migrationsperioderna följer även landets utvecklingsprocess, vilket återigen kan kopplas till Zelinskys resonemang. I takt med Kinas politiska och ekonomiska utveckling förändras även den kinesiska migrationens utformning, och i sin tur även migranternas push- och pull-faktorer till migration.

De rådande livsvillkoren och omständigheterna i Kina har visserligen varit viktiga faktorer som varit drivande för den kinesiska emigrationen, men detta är bara en del av de avgörande faktorerna. Den omfattande arbetskraftsmigrationen hade inte enbart drivits fram av de inhemska behoven och svårigheterna inom Kina, utan var snarare en följd av en kombination av internationella incitament och inhemska behov. Det är lätt att man som läsare enbart stannar upp vid att se Kina som den utsatta parten när kolonialmakterna trängde sig in i landet, men det var också här de kinesiska portarna öppnades upp mot den övriga världen. Med de första stegen in i den globala marknaden kunde de arbetsvilliga kineserna som var i behov av försörjningsmöjligheter, matchas med marknadens efterfrågan av arbetskraft. Detta kom att skapa förutsättningar för emigrationens fortsatta utveckling. I takt med den ökande arbetskraftsemigrationen, ökade även medvetenheten för den globala marknadens potential att bidra till Kinas ekonomiska utveckling. Detta kom att bli en försmak på Kinas reform och uppöppnande inför den nya migrationsvågen som utgjordes av en mer flexibel och välbärgad grupp av kinesiska migranter.

De neoklassiska teorierna bidrar här med en ökad förståelse för hur marknadens krafter i form av utbud och efterfrågan i grunden spelar en avgörande roll för hur den kinesiska migrationen har kunnat iscensättas på den globala plattformen. Att de kinesiska migranterna frivilligt har valt att förflytta sig till de länder där de kunnat erhålla den optimala lönsamheten på sin arbetskraft må vara en bit ifrån den hela sanningen när vi exempelvis ser till den gamla migrationsvågens ”coolie”. Men teorin bidrar till en ökad förståelse av den ofrånkomliga samverkan mellan de inhemska och de internationella incitamenten, vilket lägger grunden för studiens emigrationsfenomen.

Kina försökte att hålla sig självständiga och hade en förhållandevis avvisande attityd gentemot att samarbeta och beblanda sig med andra länder både under perioden innan kolonialmakternas ankomst vid det första opiumkriget (1840) samt under Maos ledning (1949-). Dessa strategier begränsade inte bara emigration, utan bromsade även den ekonomiska utvecklingen. Eftersom emigrationen sker som en rörelse mellan olika länder på en global plattform är en avgörande förutsättning att det finns en ömsesidig öppenhet i respektive länders politik kring emigration och immigration. Till en början under den gamla migrationsvågen hade länder som USA, Kanada och Australien infört restriktioner för kinesisk immigration, vilket avskaffades senare under den nya migrationsvågen. Allt eftersom

de emigrationsvänliga ramverken upprättades, skapades också större trygghet kring emigrationens funktion och möjligheter. Detta var en attraktiv möjlighet för de mer välbärgade och utbildade som sökte sig till en bättre livskvalitet, inte minst för de nutida migranterna som investeringsemigrerar.

7. Slutsats.

Bakgrunden och orsakerna till den förändring som den kinesiska emigrationen genomgått, från arbetskraftsemigration till investeringsemigration, är till stor del anknuten till den ekonomiska utveckling och politiska förändring som har skett i Kina under denna period. Dessa omständigheterna hade en direkt inverkan på den upplevda tillvaron hos folket och de blivande migranterna, vilket på så vis har varit en avgörande faktor för huruvida migranterna viljat stanna i Kina eller emigrera. En gemensam pull-faktor till samtliga migrationsvågor som studerats är generellt sett sökandet efter förbättrade livsvillkor. Allt eftersom de inhemska livsvillkoren inom Kina har förbättrats, har också pull-faktorn till emigration förändrats då kineserna har möjligheten att ställa allt högre krav på sin tillvaro.

Studien har inte kunnat avgöra om en viss existerande migrationsteori förklarar studiens migrationsfenomen bättre än någon annan. Men i studien har en bättre förståelse för uppsatsens frågeställning skapats genom en samverkan mellan de olika teoretiska perspektiven som tagits upp.

Sammanfattningsvis har de upplevda livsvillkoren och de ekonomiska respektive politiska omständigheterna inom Kina varit drivande faktorer för beslutet av emigration för de kinesiska migranterna, men emigrationen hade inte kunnat genomföras utan de internationella incitamenten. Det som jag funnit gemensamt för samtliga migrationsvågor vid studie av dess bakgrund och utlösande faktorer är att det sällan varit en enda utlösande orsak, utan snarare ett samspel mellan internationella och inhemska faktorer. Det är exempelvis uppkomsten av de internationella investeringsprogrammen i samband med de upplevda inhemska bristerna i det kinesiska samhällssystemet, som har skapat en grund för investeringsemigrationens uppkomst. Detta samspel mellan internationella och inhemska faktorer beror rimligtvis på att emigrationen är ett globaliseringsfenomen, och kräver initiativ från flera håll i världen för att det ska kunna bli av. Den kinesiska emigrationen har således gått från arbetskraftsemigration till investeringsemigration på grund av de förändrade ekonomiska och politiska omständigheterna både inom Kina och globalt sett, vilket successivt har gett upphov till förbättrade livsvillkor hos de kinesiska migranterna.

8. Referenser

”Andra världskriget”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 24 maj 2013].

Hein de Haas, *Migration and development: A theoretical perspective*, Oxford: International Migration Institute, University of Oxford, 2008.

“Kina”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [23 maj 2013].

Leo Suryadinata 廖建裕, ”Chinese Migrants in a Globalized World and the Study of Chinese Overseas 全球化中的中华移民与华侨华人研究”, *Overseas Chinese History Studies 华侨人历史研究*, Nr.1, 2012.

Li Jianxin 李建新, *Chinese population in period of transformation 转型期中国人口问题*, Beijing: Shehuikexue wenxian chubanshe 社会科学文献出版社, 2005.

Li Ying 李影, ”Zhongguo touzi yimin dongji yu xianzhuang 中国投资移民动机与现状 (Den nuvarande situationen av kinesisk investeringsemigration samt dess motiv)”, *Shandongsheng nongye guanli ganbu xueyuan xuebao 山东省农业管理干部学院学报*, Vol.30, Nr.3, 2013.

Luan Xue Fei 栾雪飞, ”Deng Xiao Ping de quanqiu hua shiye yu Zhongguo gaige kaifang 邓小平的全球化视野与中国改革开放”(Deng Xiaopings globaliseringsperspektiv och Kinas uppöppnande), *Dongbei shida xuebao (Zhexue shehuikexue xuebao) 东北师大学报 (哲学社会科学报)*, Nr.1, 2009.

Lu Yu 路遇, Teng Ze Zhi 滕泽之, *Comprehensive history of Chinese population - Vol.2 中国人口通史 - 下*, Ji'nan: Shandong renmin chubanshe 山东人民出版社, 2011.

Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, London: Curzon Press, 1999.

Mette Thunø, *Beyond Chinatown - New Chinese Migration and the Global Expansion of China*, Köpenhamn: NIAS Press, 2007.

Michael Dillon, *China: A Historical and Cultural Dictionary*, London: Curzon, 1998.

Michael W. Charney, Brenda S. A. Yeoh, Chee Kiong Tong, *Chinese Migrants Abroad: Cultural, Educational, and Social Dimensions of the Chinese Diaspora*, Singapore: Singapore University Press, 2003.

Ola Wong, ”Fler kineser trycker på exitknappen”, *Svenska dagbladet*, www.svd.se, [hämtad 19 maj 2014].

Overseas Community Affairs Council, *Overseas Chinese Population Distribution*, http://www.ocac.gov.tw/OCAC/File/Attach/1168/File_1860.pdf, [hämtad 22 maj 2014].

“Qing”, *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

Qiu Li-ben 丘立本, "China's Peaceful Rise and Its Emigration 中国的和平崛起与对外移民", *Overseas Chinese History Studies 华侨华人历史研究*, Nr. 2, 2008.

Ronald Skeldon, Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, London: Curzon Press, 1999.

"Slaveri", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

"Taipingupproret", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].

Victor Piché, "Contemporary Migration Theories as Reflected in their Founding Texts", *Population (16342941)*, Vol. 68, Nr. 1, 2013.

Walton Look Lai, Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, London: Curzon Press, 1999.

Wei Shen, "China in a global migration order – historical perspectives and new trends", *Asia Eur J*, (2010) 8:25-43, 2010.

Zhang Chi 张弛, "New Wave of Chinese Emigrants: A Symptom of Governance Crisis 中国新移民潮: 统治危机的表征", *Modern China Studies 当代中國研究*, Vol.17, Nr.4, 2010.

Zhao Yue Yang 赵岳阳, Pan Shi 潘石, "Zhongguo jingji fazhan wenti de lilun shuping 中国经济发展问题的理论述评(En teoretisk diskussion kring problemen med den kinesiska ekonomins utveckling)", *Social Science Front 社会科学战线*, 2011.

Zhuang Danhua 庄丹华, "Chongzhuang yu zhengzha – Cong "xinyimin wenxue" wenben kan zhongxifang wenhua chongtu 冲撞与挣扎 – 从"新移民文学"文本看中西方文化冲突 (Krockar och kamp – Att se kinesiska och västerländska kulturkrockar genom litteratur om nyblivna migranter)", *Journal of Guangzhou University (Social Science Edition)*, Vol.3, Nr.5, 2004.

Zhuang Guotu, Lynn Pan (red.), *The Encyclopedia of the Chinese Overseas*, London: Curzon Press, 1999.

"Ångmaskin", *Nationalencyklopedin*, www.ne.se, [hämtad 23 maj 2013].